

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P563

[Total No. of Pages : 2

[5063] Ext. - 151

F.Y. B.Com.

COMPULSORY ENGLISH

(2013 Pattern)

Textbook : A Pathway to Success

Edited by : Ashok Chaskar

Anand Kulkarni

Vijay Madge

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any ONE from (A) and ONE from (B) in about 150 words each: [20]

- (A) a) What is the importance of water conservation and utilization according to C.V. Raman? Describe the methods suggested by him.
- b) Comment on the relation between Kalam and his father in 'The Power of Prayer'.
- (B) a) How does Wouk view the profession of advertising?
- b) What was the disaster that struck the photograph in 'The Gold Frame'? How did Datta react to it?

Q2) Attempt any ONE from (A) and ONE from (B) in about 150 words each: [20]

- (A) a) How does the author portary Ivan Dmitrich's Wife's behaviour?
- b) Comment on the main ideas discussed in the poem, 'Money-Madness'.
- (B) a) How does Derozio describe the present condition of the harp?
- b) Write a ten line dialogue on the following situation:
Two close friends are meeting after a long time.

P.T.O.

Q3) Attempt any ONE from (A) and ONE from (B) in about 150 words each: [20]

- (A) a) Discuss Indira Nooyi's achievement as a 'Corporate Giant'.
b) How does Murthy view India in the context of globalization?
- (B) a) Comment on the author's attitude in 'Toasted English'.
b) Consider Indira Nooyi as a role model for people who want to join the world of finance.

Q4) Attempt any ONE from (A) and ONE from (B) in about 150 words each: [20]

- (A) a) Explain the significance and symbolism of the woodrose creeper in the story.
b) Comment on the relationship between Rakesh and his father.
- (B) a) Why does the narrator decide to move on despite the beauty of the woods in 'Stopping by Woods on a Snowy Evening'?
b) What does the poet ask for in her prayer in 'The Soul's Prayer'?

Q5) (A) Attempt any ONE out of the following: [10]

- a) Write a letter to your friend informing him about your success in H.S.C. exam.
b) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline:

Son of Taxi-Driver Becomes a Pilot.

(B) Attempt any ONE of the following: [10]

- a) There is a vacancy in Asian Paints Pvt. Ltd, Jalgaon for a Project Manager. Write your resume for the post.
b) Write an email letter to the Director, External Section, Savitribai Phule Pune University Pune, enquiring him/her about the results.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P564

[Total No. of Pages : 8

[5063] Ext. - 152
F.Y. B.Com.
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any Seven): **[7]**

- a) Maximum loss should be distributed to the partners in their -----
(Capital ratio, Profit sharing ratio, Equal ratio)
- b) The liabilities takeover by the new firm are ----- to the new firms account
(Credited, Debited, Distributed)
- c) When partnership firm converts its business into a Ltd. Co. it is known as -----
(Amalgamation, Re-Construction, Conversion)
- d) AS-1 deals with -----
(Valuation of inventories, Disclosure of accounting policies, Revenue recognition)
- e) Landlord is also known as -----
(Lessee, Lessor, Tenant)
- f) In case of hire purchase asset account is debited with -----
(Hire purchase price, Cash price, Cost price)

P.T.O.

- g) E.M.I. stands for -----
(Equated Monthly Instalment, Equal Monthly Instalment, Equal Monthly Index)
- h) Expenses incurred specifically for a particular department should be ----- to that department
(Directly charged, Indirectly charged, Partially charged)
- i) ----- Function key is used to get purchase voucher entry screen
(F5, F9, F6)

B) State whether the following statements are 'True' or 'False' (Any Seven): [7]

- a) Surplus capital method is also known as proportionate capital method.
- b) Any balance in the profit and loss account of the amalgamated firm will be transferred to new firm's account.
- c) Purchase consideration means the amount at which the company agreed to purchase the partnership business.
- d) In the computerised accounting system transactions are recorded with greater speed and efficiency.
- e) AS-2 deals with revenue recognition.
- f) Royalty means amount paid by the lessor to the lessee.
- g) The buyer has option to return goods in case of hire-purchase.
- h) Allocation of expenses means departmentalisation of Expenses.
- i) Under Instalment system goods are sold to the purchaser on credit.

C) Write short notes on (Any Two): [16]

- a) Methods of Piecemeal distribution.
- b) Advantages of amalgamation.
- c) Distinction between Hire purchase and Instalment system.
- d) Basis and objectives of departmental account.

Q2) Sumit, Amit and Sachin share profits of a firm in the ratio of 2 : 1 : 1 respectively. They decide to dissolve the firm on 31st December, 2014 when their Balance sheet was as follows: [20]

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts:		Plant & Machinery	25,000
Sumit 18,000		Stock	15,000
Amit 15,000		Furniture & Fittings	8,000
Sachin <u>13,000</u>	46,000	Debtors	22,000
General Reserve	4,000	Investments	10,000
Creditors	30,000		
	80,000		80,000

The Assets realised gradually as follows:

- Ist Instalment - Rs. 28,000
- IInd Instalment - Rs. 14,000
- IIIrd Instalment - Rs. 26,000

- Prepare
- a) Statement showing surplus capital.
 - b) The statement showing distribution of cash

OR

Following were the Balance sheets of two firms M/S A & B & M/S C & D as on 31st March, 2013

Balance Sheet

Liabilities	M/S A & B Rs.	M/S C&D Rs.	Assets	M/S A & B Rs.	M/S C&D Rs.
Creditors	60,000	30,000	Building	40,000	–
Bills payables	21,000	18,000	Plant & Machinery	50,000	35,000
<u>Capital Accounts</u>			Fixtures & Patterns	10,000	7,000
A	50,000	–	Furniture	6,000	10,000
B	50,000	–	Debtors	30,000	25,000
C	–	27,000	Stock in hand	44,000	21,000
D	–	27,000	Cash at Bank	1,000	4,000
	<u>1,81,000</u>	<u>1,02,000</u>		<u>1,81,000</u>	<u>1,02,000</u>

A & B were sharing profits and losses in the ratio of 3:1 and C & D were sharing profit & losses equally. The two firms were amalgamated on that date and assets & liabilities were revalued as follows:

- a) Building was appreciated by 20% but Plant & Machinery of both the firms to be depreciated by 10%.
- b) Fixtures & patterns of A & B were revalued at Rs. 8,000 & that of C & D at Rs. 10,000.
- c) 5% Reserve for doubtful debts is to be provided on Debtors of both the firms.
- d) Reserve 2% for discount on creditors of both the firms.
- e) Furnitures of both the firms were taken at 5% Depreciation.
- f) Other assets & liabilities were taken at book values.

Prepare Revaluation A/c and partners capital A/c in the books of old firms and Amalgamated Balance Sheet in the books of New firms.

- Q3) A)** P & Q sharing profits & losses equally, decided to convert their business into a limited company on 31st December, 2014; when their Balance sheet stood as follows: **[10]**

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Creditors	48,000	Debtors	60,000
Loans	40,000	Bills Receivable	10,000
Bank Overdraft	16,000	Stock - in - trade	36,000
Reserve	6,000	Patents	8,000
Capital A/cs		Plant & Machinery	16,000
P - 40,000		Land & Buildings	60,000
Q - <u>40,000</u>	80,000		
	1,90,000		1,90,000
	1,90,000		1,90,000

Adjustments:

- a) The good will of the firm was to be valued at two years purchase of the average profits of the previous three years.
- b) The loans agreed to accept 7.5% redeemable preference shares in settlement of his claims.
- c) Land & Buildings and Plant & Machinery were to be valued at Rs. 1,00,000 and Rs. 24,000 respectively.
- d) The vendor were to be allotted equity shares of the value of Rs. 2,10,000.
- e) The past working results of the firm showed that they had made profits of Rs. 30,000; Rs. 36,000 and Rs. 42,000 in last three years after setting a side Rs. 2,000 to Reserve fund each year.

You are required to show Realisation Account and Capital Accounts in the books of P & Q.

- B) A Ltd. took a mine on lease from the landlord B Ltd. for a period of 10 years beginning from 1.1.2011. [20]

The terms of the lease are as follows:

- a) To pay a minimum rent of Rs. 32,000 p.a.
- b) Each years excess of Minimum Rent over actual royalties can be recovered during the next two years.
- c) In any year due to accident or strike the actual royalty is less than minimum rent is to be reduced by 25% for that year.
- d) Royalty is to be calculated at Rs. 0.75 per ton.

The coal raised in the first four years are as follows:

<u>Year</u>	<u>Output (Tonnes)</u>
2011	24,000
2012	32,000
2013	56,000
2014	40,000 (Strike for three months)

Pass necessary journal entries in the books of A. Ltd. statement of Royalty necessary.

Q4) From the following Trial Balance of Gayatree Traders, prepare the Departmental Trading and Profit & Loss Account in columnar form for the year ended 31st December, 2014 and a Balance sheet as on that date. **[20]**

Trial Balance

Particulars		Debit Rs.	Credit Rs.
Opening stock	Dept. X	1,20,000	—
	Dept. Y	90,000	—
Purchases & Sales	Dept. X	1,60,000	3,00,000
	Dept. Y	1,40,000	2,80,000
Carriage Inwards	Dept. X	4,000	—
	Dept. Y	2,000	—
Machinery	Dept. X	20,000	—
	Dept. Y	16,000	—
Salaries		60,000	—
Rent		12,000	—
Repairs to machinery		30,000	—
Debtors and creditors		45,000	60,000
Capital		—	1,60,000
Cash		12,000	—
Bills Receivable		15,000	—
Drawings		20,000	—
Bills payable		—	6,000
Buildings		60,000	—
		8,06,000	8,06,000

Additional Information:

- a) Closing stock on 31st December, 2014 Dept X - 1,40,000 Dept - Y 1,20,000.
- b) Salaries to be allocated in the ratio of 7 : 3 for Dept X & Y respectively.
- c) Area of Building is occupied for Dept. X & Y in the ratio 3 : 2 respectively.
- d) Depreciate Buildings @ 5% p.a. and Machinery at 10% p.a.
- e) Repairs to machinery to be allocated in the ratio of Dept X - 2/5 and Dept - Y 3/5 respectively.

OR

'A' Ltd. purchased a machinery on Hire-Purchase system on 1.1.2010 from 'B' Ltd. The cash price of the machinery was Rs. 80,000. 'A' Ltd. paid Rs. 20,000 on signing of an agreement and the balance in three annual instalment of Rs. 20,000 together interest @ 12% p.a. on balance outstanding of cash price. Every year the books of accounts were closed on 31st December.

Depreciation was to be written off @ 15% p.a. on written down value method.

You are required to pass the journal entries in the books of 'A' Ltd. together with working table.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P565

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 153

F.Y. B.Com.

**BUSINESS ECONOMICS (Micro)
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Attempt any five from Question No. 2 to Question No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*
- 4) Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) What is elasticity of demand? Explain the various types of price elasticity of demand. **[20]**

Q2) Explain Internal and External Economies of Large Scale Production. **[16]**

Q3) Explain the Economic and Non Economic Goals of the firm. **[16]**

Q4) What is Monopoly? Explain the price determination under monopoly. **[16]**

Q5) Critically examine the Ricardian theory of Rent. **[16]**

Q6) Answer in brief: **[16]**

- a) State the concepts of Total, Average and Marginal Revenue.
- b) Explain the features of Oligopoly.

P.T.O.

Q7) Critically examine the Loanable fund theory of Interest.

[16]

Q8) Write short notes:

[16]

- a) Innovation theory of profit.
- b) Types of costs.

Total No. of Questions : 8]

P565

[5063] Ext. - 153

F.Y. B.Com.

BUSINESS ECONOMICS (Micro)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
- 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) मागणीची लवचीकता म्हणजे काय? मागणीच्या किंमत लवचीकतेच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) व्यवसाय संस्थेची आर्थिक व आर्थिकेतर ध्येये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) मत्केदारी म्हणजे काय? मत्केदारीतील किंमत निश्चीती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) रिकार्डोंच्या खंडविषयक सिध्दांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. [16]
- प्रश्न 6) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [16]
- अ) एकूण, सरासरी आणि सीमान्त प्राप्तीची संकल्पना सांगा.
- ब) अल्पजनाधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) व्याजाच्या कर्जान रकमेच्या सिध्दांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. [16]

प्रश्न 8) टीपा लिहा. [16]

अ) नफ्याचा नवोन्मेष सिध्दांत

ब) खर्चाचे प्रकार

Total No. of Questions : 7]

SEAT No. :

P566

[Total No. of Pages : 6

[5063] Ext. - 154

F.Y. B.Com.

BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of statistical tables and calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meanings.*
- 5) *Both the section should be written in same answer book.*

SECTION - I

Q1) A) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given option (**Any four**): **[4]**

a) The GCD of 105 and 135 is

i) 35	ii) 15
iii) 9	iv) 5

b) If $5^x = 5^{22} \div 5^{19}$ then $x =$

i) 15	ii) 25
iii) 125	iv) 3

c) The LCM of 11 and 17 is

i) 28	ii) 6
iii) 187	iv) 133

d) There are 18 students in a class of 90 students who passed with distinction, means percentage of students with distinction is

i) 15	ii) 25
iii) 20	iv) 40

P.T.O.

- e) The value of $(5^6)^{1/3} =$
i) 125	ii) 25
iii) 18	iv) 2
- f) If $16 : x :: 52 : 18$ then value of x is:
i) 24	ii) 12
iii) 4	iv) 36

B) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given option (**Any Three**): **[6]**

- a) Ages of Raj and Baby are in the ratio 5:4 and their sum is 90. Then their ages are:
i) 40 and 50	ii) 50 and 40
iii) 60 and 30	iv) 45 and 45
- b) The Value of $(3)^{12} \times (3)^3 \div (3)^{16}$ is :
i) 1	ii) -1
iii) $1/3$	iv) $-1/3$
- c) If $a : b = 4 : 7$ and $b : c = 9 : 5$, find $a : c$.
i) 35 : 36	ii) 36 : 35
iii) 34:35	iv) 28 : 27
- d) The compound ratio of 3 : 4, 8 : 15 and 25 : 28 is
i) 3 : 28	ii) 5 : 14
iii) 14 : 5	iv) 28 : 3

Q2) Attempt any **TWO** of the following: **[10]**

- a) Explain the terms:
- Equity shares.
 - Bonus shares.
- b) A tablet worth Rs. 20,000/- is purchased on installment basis for twenty months including interest at 12% p.a. Using monthly reducing balance method find equated monthly installment. [EMI]. (Given $(1.10)^{20} = 1.2201$).
- c) Find rate of simple interest if person borrows Rs. 5,000/- and repaid Rs. 7,000/- in 4 years.

Q3) Attempt any **FOUR** of the following:

[20]

- a) For the following frequency distribution draw histogram, hence find mode graphically.

Class	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Frequency	7	8	10	8	6	3

- b) Explain the procedure of simple random sampling with illustration.
- c) Calculate cost of living index number for the following data:

Group	Index Number	Weight
Food	350	50
Fuel	200	10
Clothing	240	10
House rent	160	10
Miscellaneous	250	20

- d) Find mean, median and mode for following data:

96, 180, 98, 75, 270, 80, 102, 100, 94, 75, 200, 610

- e) Following is the frequency distribution of number of students according to marks scored in a certain examination:

Marks	0-19	20-39	40-59	60-79	80-99
No. of Students	18	26	10	2	5

Answer the following questions:

- State the type of classification.
 - Obtain the class boundaries of the second class.
 - Obtain the class-width of third class.
 - Obtain the class-mark of fourth class.
 - How many students getting the marks less than 39?
- f) Find median for the following frequency distribution:

Class	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Frequency	7	8	10	8	6	3

SECTION - II

Q4) Attempt any **THREE** of the following: **[15]**

- a) Which is the better investment, 12% at Rs. 160 or 15% at Rs. 195?
- b) The salary of a salesman was reduced from Rs. 5,000/- to Rs. 4,000/- but his rate of commission increased from 2.5% to 3.5%. Due to this, his income increased by Rs. 1,000/-. Find his sales in the month.
- c) Niraj sold a car to Neetu at 15% profit. Neetu sold it to Arun at 5% loss for Rs. 43,700/-. Find the price of car at which Niraj has purchased it.
- d) A firm is engaged in producing two products A and B. Each unit of product A requires 2 kg of raw material and 4 labor hours of for processing where as each unit of product B requires 3 kg of raw material and 3 labor hours of for processing. Every week, the firm has availability of 60 kg of raw material and 96 labor hours. One unit of product A and B earns a profit of Rs. 40 and 35 respectively. Formulate the above information as a linear programming problem.
- e) A dealer in purchased a charger at Rs. 340/-. At what price should he marked it for sale, so that he may earn a profit of 25% after giving 15% discount?

Q5) Attempt any **THREE** of the following: **[15]**

- a) Explain:
 - i) Feasible region.
 - ii) Solution of Linear Programming Problem (L.P.P.)
- b) A TV when sold for Rs. 16,740 resulted in a loss of 7%. What was the C.P. of the TV?
- c) Find the amount of compound interest on Rs. 2,000/- at 14% p.a. in three years compounded half yearly.
- d) Solve the following L.P.P. by graphical method:
Maximize $Z = 10x + 15y$
Subject to
 $12x + 5y \leq 2700$
 $5x + 10y \leq 2000$
 $x, y \geq 0$
- e) Define Simple interest and compound interest. Also state difference between them.

Q6) Attempt any **Four** of the following:

[20]

a) Calculate coefficient of variation for the following data:

5 20 90 76 102 90 6 108 20 16

b) Calculate the standard deviation for the following frequency distribution:

Class	1-3	3-5	5-7	7-9	9-11
Frequency	15	18	12	3	2

c) Compute rank correlation coefficient:

Rank A	2	3	8	6	4	5	1	7
Rank B	2	3	7	6	5	4	1	8

d) From the data given below compute coefficient of variation for each batsman and state who is more consistent?

Batsman	A	B
Mean	122	85
S.D.	12	15

e) Explain the concept of consumer price index number and sensex.

f) With the help of following data Calculate Laspeyre's and Paasches Price Index Number:

Commodity	Year 2006		Year 2010	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	13	10	25	08
B	15	08	28	10
C	02	32	03	30
D	16	22	26	20
E	10	20	22	20

Q7) Attempt any **one** of the following:

[10]

a) Calculate Karl Pearsons correlation coefficient for the following data:

X	18	35	27	25	28	23	18	23	30	33
Y	13	24	23	24	30	26	28	31	16	15

OR

b) Solve the following: [5]

i) Given the following data, estimate the marks in external exam when internal marks are 19.

	Internal marks	External marks
Mean	17	52
S.D.	2	6

Correlation coefficient is 0.6

ii) Write a note on regression coefficients. [5]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P567

[Total No. of Pages : 7

[5063] Ext. - 155

F.Y. B.Com.

104 - B : COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATION

Computer Fundamental

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.
- 2) Solve any 5 questions from remaining (Question No. 2 to Question No. 8).
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any four of the following:

[4 × 5 = 20]

- a) Explain the types of Computer Memory.
- b) Write short note on Wordpad.
- c) What are the advantages and disadvantages of Powerpoint?
- d) Write short note on Wireless Network.
- e) What is the use of Computer in Accounting?
- f) What is mean by:
 - i) Search.
 - ii) Recycle Bin.
 - iii) File.
 - iv) Folder.

Q2) Attempt any four of the following:

[4 × 4 = 16]

- a) Explain the types of viruses.
- b) What are the characteristics of operating system.
- c) What is the basics of spreadsheet.
- d) Explain the Network Topology.
- e) Write short note on Evolution of E-Commerce.
- f) What are the benefits of free and open source software.

P.T.O.

- Q3)** Attempt any four of the following: **[4 × 4 = 16]**
- a) What is the use of Debit card? Explain.
 - b) What is the use of Web Page Design? Explain.
 - c) How Electronic Data Interchange Process Works?
 - d) Write short note on HTML.
 - e) Explain the types of Web Hosting.
 - f) What is the basic concepts of E-Mail?
- Q4)** Attempt any four of the following: **[4 × 4 = 16]**
- a) Explain Text Formatting Tags.
 - b) Explain Internet Ethical and Privacy issues.
 - c) Explain popular Web Browsers.
 - d) Write note on Digital certificates.
 - e) Explain the categories of smart cards.
 - f) Write short note on page sizes in web pages.
- Q5)** Attempt any four of the following: **[4 × 4 = 16]**
- a) What is mean by Domain name? Give example.
 - b) Explain any two output devices.
 - c) What are the uses of Notepad?
 - d) Explain types of computer.
 - e) What are the advantages of E-Commerce.
 - f) Explain Electronic Payment System.
- Q6)** Attempt any four of the following: **[4 × 4 = 16]**
- a) Explain interaction between user and computer.
 - b) Explain functions of operating system.
 - c) State applications in windows.
 - d) Write short note on Microsoft Office.
 - e) What are the components of Network?
 - f) Explain file organization.

Q7) Attempt any four of the following:

[4 × 4 = 16]

- a) Write short note on Web browser.
- b) Explain Financial Electronic Data Interchange (FEDI).
- c) What are the types of Electronic Payment System?
- d) Write short note on Cyber Law.
- e) What are the generations of Computers?
- f) Write short note on Dot Matrix Printer.

Q8) Attempt any four of the following:

[4 × 4 = 16]

- a) What are the elementary work with MS-Word?
- b) State advantages & disadvantages of Internet.
- c) Explain Framework of E-Commerce.
- d) Explain Secure Electronic Transaction (SET).
- e) Explain Table Tag.
- f) How to Design Web Page?

Total No. of Questions : 8]

P567

[5063] Ext. - 155

F.Y. B.Com.

104 - B : COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATION

Computer Fundamental

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य.
- 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शावितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 5 = 20]

- अ) Computer Memory चे प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) Wordpad वर टिप लिहा.
- क) Powerpoint चे फायदे-तोटे लिहा.
- ड) Wireless Network वर टिप लिहा.
- इ) Accounting मध्ये Computer चा उपयोग काय आहे ते लिहा.
- फ) संज्ञा लिहा.
 - i) Search.
 - ii) Recycle Bin.
 - iii) File.
 - iv) Folder.

- प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Viruses चे प्रकार स्पष्ट करा.
 - ब) Operating system ची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - क) Spreadsheet चे basics लिहा.
 - ड) Network Topology स्पष्ट करा.
 - इ) E-Commerce चा उगम यावर थोडक्यात टिप लिहा.
 - फ) Open आणि free source software चे फायदे लिहा.
- प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Debit Card चा use सांगून स्पष्ट करा.
 - ब) Web Page चा use सांगून स्पष्ट करा.
 - क) Electronic Data Interchange (EDI) कश्या प्रकारे काम करते ते लिहा.
 - ड) HTML वर थोडक्यात टिप लिहा.
 - इ) Web Hosting चे प्रकार स्पष्ट करा.
 - फ) E-mail ची मूल संकल्पना स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Text formatting Tag स्पष्ट करा.
 - ब) Internet Ethical आणि Privacy issues स्पष्ट करा.
 - क) Popular Web Browser स्पष्ट करा.
 - ड) Digital certificate वर टिप लिहा.
 - इ) Smart card चे प्रकार विशद करा.
 - फ) Web pages मधील page size यावर थोडक्यात टिप लिहा.

- प्रश्न 5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Domain name म्हणजे काय? उदाहरण द्या.
 - ब) कोणतेही दोन output devices स्पष्ट करा.
 - क) Notepad चे उपयोग काय आहेत ते लिहा.
 - ड) Computer चे प्रकार विशद करा.
 - इ) E-Commerce चे फायदे लिहा.
 - फ) Electronic Payment System स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) User आणि Computer यांच्यातील interaction स्पष्ट करा.
 - ब) Operating system चे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - क) Windows चे applications द्या.
 - ड) Microsoft Office वर थोडक्यात टिप लिहा.
 - इ) Network चे component काय आहेत ते लिहा.
 - फ) File organization स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Web browser वर थोडक्यात टीप लिहा.
 - ब) Financial Electronic Data Interchange (FEDI) स्पष्ट करा.
 - क) Electronic payment system चे प्रकार विशद करा.
 - ड) Cyber law वर थोडक्यात टिप लिहा.
 - इ) Computer चे generations लिहा.
 - फ) Dot matrix printer यावर थोडक्यात टिप लिहा.

प्रश्न 8) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) MS-Word चे elementary work काय आहे ते लिहा.
- ब) Internet चे फायदे-तोटे विशद करा.
- क) E-Commerce चे Framework स्पष्ट करा.
- ड) Secure Electronic Transaction (SET) स्पष्ट करा.
- इ) Table Tag स्पष्ट करा.
- फ) Web Page कश्या प्रकारे तयार केले जाते ते लिहा.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P568

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 156

F.Y. B.Com.

OFFICE MANAGEMENT

Organisational Skill Development

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions from Question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define "Office". State importance and concept of Traditional and Modern Office. **[20]**

Q2) Define Office Organisation. Explain the principles of Office Organisation. **[16]**

Q3) State the role of Office Manager. Explain qualification, qualities and skills require for Office Manager. **[16]**

Q4) What is meant by Electronic Forms? Explain advantages and disadvantages of Electronic forms. **[16]**

Q5) Define Indexing. State advantages of Indexing. Explain various methods of Indexing. **[16]**

Q6) Define the term Communication. Explain Recent Trends in Modern Communication. **[16]**

P.T.O.

Q7) What is meant by Office Automation? Explain different types of Modern Appliances and Machines used in Modern Offices. **[16]**

Q8) Write short notes: **[16]**

- a) Role of Public Relation Officer in Modern Office.
- b) Modern methods of Public Relations.

Total No. of Questions : 8]

P568

[5063] Ext. - 156

F.Y. B.Com.

OFFICE MANAGEMENT

Organisational Skill Development

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे. प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधील कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) 'कार्यालय' या संकल्पनेची व्याख्या द्या. कार्यालयाचे महत्व सांगून परंपरागत कार्यालय व आधुनिक कार्यालय या संकल्पना स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) 'कार्यालय संघटन' या संकल्पनेची व्याख्या द्या. कार्यालय संघटनेची तत्वे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) कार्यालय व्यवस्थापकाची भूमिका सांगा. कार्यालय व्यवस्थापकाची पात्रता, गुण आणि आवश्यक कौशल्ये स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) 'ई-प्रपत्र' (E-Forms) म्हणजे काय? ई-प्रपत्रांचे फायदे तोटे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) 'सूचीकरण' या संज्ञेची व्याख्या लिहा. सूचीकरणाचे फायदे सांगून सूचीकरणाच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 6) 'संदेशवहन' या संज्ञेची व्याख्या लिहा. आधुनिक संदेशवहनातील सद्यकालीन प्रवाह स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) 'कार्यालय स्वयंचलीकरण' म्हणजे काय? आधुनिक कार्यालयात वापरली जाणारी विविध आधुनिक उपकरणे व यंत्रे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) थोडक्यात टिपा लिहा. [16]

- अ) आधुनिक कार्यालयात जनसंपर्क अधिकाऱ्याची भूमिका
ब) जनसंपर्काच्या आधुनिक पध्दती

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P569

[Total No. of Pages : 2

[5063] Ext. - 157
F.Y. B.Com.
BANKING & FINANCE
Fundamentals of Banking
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from Q.No. 2 to Q.No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

- Q1)* Explain the structure of Indian Banking system. **[20]**
- Q2)* Explain in detail the functions of Bank. **[16]**
- Q3)* Explain the procedure of closure of Bank Account. **[16]**
- Q4)* Explain the types of Individual Account Holders. **[16]**
- Q5)* Explain the safety and profitability principles of a Bank. **[16]**
- Q6)* State the characteristics & types of Negotiable Instruments. **[16]**
- Q7)* Define Endorsement. State the types of Endorsement. **[16]**
- Q8)* State the Need and Importance of Modern Technology in Bank. **[16]**

Total No. of Questions : 8]

P569

[5063] Ext. - 157

F.Y. B.Com.

बँक व्यवसाय आणि वित्तपुरवठा

बँक व्यवसायाची मूलतत्वे

(2013 पॅटर्न)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
- 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्र. क्रं. 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1)	भारतीय बँक प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	बँकेची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	बँक खाते बंद करण्याची प्रक्रीया स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	बँकेच्या वैयक्तिक खातेदारांचे प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	बँकेचे सुरक्षितता आणि लाभप्रदता तत्व स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार सांगा.	[16]
प्रश्न 7)	पृष्ठांकनाची व्याख्या द्या. पृष्ठांकनाचे प्रकार सांगा.	[16]
प्रश्न 8)	बँक व्यवसायातील आधुनिक तंत्रज्ञानाची गरज आणि महत्व सांगा.	[16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P570

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 158
F.Y. B.Com.
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) Use of map stencils is allowed.*
- 4) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one of the following question:

[20]

- a) Explain the nature and scope of Commercial Geography.
- b) Explain the important factors of Physical Environment.

Q2) Attempt any one of the following question:

[20]

- a) Give the Geographical Account of Monsoon Forest.
- b) Explain the characteristics of Plantation Agriculture.

Q3) Attempt any one of the following question:

[20]

- a) Explain the factors affecting the Industrial Location.
- b) Explain the geographical factors affecting International Trade.

P.T.O.

Q4) Attempt any one of the following question:

[20]

- a) Give an account of Cotton Textile industry in India.
- b) Compare various Modes of Transport.

Q5) Write short notes (any two):

[20]

- a) Regional Approach.
- b) Determinism.
- c) Agro-Tourism.
- d) Graph.

Total No. of Questions : 5]

P570

[5063] Ext. - 158
F.Y. B.Com.
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 3) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
 - 4) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) व्यापारी भूगोलांचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ब) प्राकृतिक पर्यावरणाचे महत्वाचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) मान्सून वनांचा भौगोलिक वृत्तांत द्या.
- ब) मळ्याच्या शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]
अ) भारतातील सुती वस्त्रोद्योगांचा वृत्तांत लिहा.
ब) वाहतुक प्रकाराचे तुलनात्मक विश्लेषण करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [20]
अ) प्रादेशिक अभ्यास पध्दती
ब) निसर्गवाद
क) कृषि-पर्यटन
ड) आलेख

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P571

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 159

F.Y. B.Com.

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

Defence Organization and Management in India

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All the questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (any ten):

[20]

- i) Write any two principles of Defence Management.
- ii) Define Logistics.
- iii) Define Intelligence.
- iv) State any two functions of Coast Guard.
- v) Write any two functions of Ministry of Defence.
- vi) Write any two functions of B.S.F.
- vii) Define Sea-Power.
- viii) Define Air-Power.
- ix) Write any two functions of National Security Council.
- x) Write any two objectives of india's defence policy.
- xi) Write any two limitations of Infantry.
- xii) Define National Security.
- xiii) What do you mean by war Finance?

P.T.O.

Q2) Answer in 500 words: [20]

- i) Write a note on the modernization program me of Indian army after-1947.

OR

Discuss principles and functions of Defence Organization.

Q3) Answer in 500 words: [20]

- i) Explain power and functions of the president in relation ot the Armed Forces.

OR

Discuss role of intelligence in maintaining national security.

Q4) Answer in 500 words: [20]

- i) Explain relationship between Parliament and Armed Forces.

OR

Write a note on the role of Navy during peace and war.

Q5) Write short notes on any two: [20]

- i) Artillery.
- ii) C.R.P.F.
- iii) Territorial Army.
- iv) Supporting arms.

Total No. of Questions : 5]

P571

[5063] Ext. - 159

F.Y. B.Com.

डिफेन्स बजेटिंग फायनान्स अँड मॅनेजमेन्ट
भारतातील संरक्षण संघटन आणि व्यवस्थापन
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) 20 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही दहा) [20]
- संरक्षण व्यवस्थापनाची कोणतीही दोन तत्वे लिहा.
 - पुरवठाव्यवस्थापन व्याख्या द्या.
 - “इन्टीलीजन्स” व्याख्या द्या.
 - तटरक्षकदलाचे कोणतेही दोन कार्ये नमुद करा.
 - संरक्षण मंत्रालयाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
 - सीमा सुरक्षा दलाचे कोणतेही दोन कार्ये नमुद करा.
 - “सागरी सामर्थ्य” व्याख्या द्या.
 - “हवाई सामर्थ्य” व्याख्या द्या.
 - राष्ट्रीय सुरक्षा मंडळाची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
 - भारताच्या संरक्षण धोरणाचे दोन उद्दिष्टे नमुद करा.
 - पायदलाच्या कोणत्याही दोन मर्यादा नमूद करा.
 - राष्ट्रीय सुरक्षा व्याख्या द्या.
 - युध्दनिधी म्हणजे काय ?

प्रश्न 2) 500 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही एक) [20]
i) 1947 नंतरच्या भारताच्या सशस्त्र दलाचा आधुनिकीकरणाचा कार्यक्रम यावर टिपण लिहा.

किंवा

‘संरक्षण संघटनेची तत्वे आणि कार्ये’ याबाबत चर्चा करा.

प्रश्न 3) 500 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही एक) [20]
i) सशस्त्र सेनादलाच्या संदर्भात राष्ट्रपतीचे कार्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.

किंवा

राष्ट्रीय सुरक्षेसंदर्भात गुप्तचर यंत्रणेच्या भूमिकेविषयी चर्चा करा.

प्रश्न 4) 500 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही एक) [20]
i) सशस्त्र सेनादल आणि संसद यातील संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

युद्ध आणि शांतता काळातील नौदलाची भूमिका यावर टिपण लिहा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोन टीपा लिहा. [20]
i) तोफखानादल

ii) केन्द्रीय राखीव पोलीस दल

iii) प्रादेशिक सेनादल

iv) सपोर्टिंग आर्म्स (सहाय्यतापुरक शस्त्रास्त्रे)

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P572

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 160
F.Y. B.Com.
Co-Operation
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from the remaining questions.*

Q1) Explain the principles of Co-operation adopted by International Co-operative Alliance in 1937. **[20]**

Q2) Explain the meaning and scope of Co-operation. **[16]**

Q3) Explain the report of Dr. Gorewala Committee. **[16]**

Q4) Explain the contribution of Padmashri - Vitthalrao Vikhe Patil in Co-operative movement. **[16]**

Q5) Explain the types of Rural and Urban Co-operative societies. **[16]**

Q6) Explain the role of State Government in Indian Co-operative movement. **[16]**

P.T.O.

Q7) Explain the strength and weakness of Co-operative movement in India. **[16]**

Q8) Explain the arrangements in India for Co-operative Education and Training Programmes. **[16]**

Q9) Explain the different stages of progress of Co-operative movement in India during Pre-Independence period. **[16]**

Total No. of Questions : 9]

P572

[5063] Ext. - 160

F.Y. B.Com.

सहकार

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे आवश्यक आहे.

2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 9 पैकी कोणतेही 5 सोडवा.

-
- प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघाची 1937 ची तत्वे स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) सहकाराचा अर्थ सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) डॉ. गोरवाला समितीचा अहवाल स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) पद्मश्री विठ्ठलराव विखे पाटील यांचे सहकारी चळवळीतील योगदान स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) ग्रामीण आणि शहरी सहकारी संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) भारतीय सहकारी चळवळीतील राज्य सरकारची भुमिका स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) भारतीय सहकारी चळवळीची शक्ती आणि समस्या स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) भारतातील सहकारी शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठीच्या व्यवस्था स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 9) स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील भारतातील सहकाराच्या विकासाचे विविध टप्पे स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P573

[Total No. of Pages : 2

[5063] Ext. - 161

F.Y. B.Com.

MANAGERIAL ECONOMICS

(2013 Pattern) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) State and explain scope and characteristics of Managerial Economics. **[20]**

Q2) Explain the types of Elasticity of Demand. **[20]**

OR

Define Capital Budgeting. Explain usefulness of Capital Budgeting.

Q3) a) Explain objectives of the Firm. **[10]**

b) Explain the Law of Returns to Scale. **[10]**

OR

a) State usefulness of long run cost analysis in business.

b) Explain diversification Decision for investment.

Q4) Explain the role of Multinational corporations in Indian Economy. **[20]**

Q5) Write short notes (Any Two): **[20]**

a) Steps in Cost Benefit analysis.

b) Business trends in India.

c) Economic reforms and business.

d) Limitations of Cost-Benefit Analysis.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P573

[5063] Ext. - 161

F.Y. B.Com.

व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र
(2013 Pattern) (Theory)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

-
- प्रश्न 1) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि वैशिष्ट्ये सांगा व स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. [20]
किंवा
भांडवलाचा अंदाज म्हणजे काय? भांडवलाच्या अंदाजाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) अ) व्यवसाय संस्थेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]
ब) प्रतिफलाचा नियम स्पष्ट करा. [10]
किंवा
अ) व्यवसायातील दिर्घकालीन खर्च विश्लेषणाची उपयुक्तता सांगा.
ब) गुंतवणुक निर्णयाची विविधता स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बहुराष्ट्रीय महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 5) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [20]
अ) खर्च लाभ विश्लेषणातील पायऱ्या
ब) भारतातील व्यवसाय प्रवृत्ति
क) व्यवसाय आणि आर्थिक सुधारणा
ड) खर्च लाभ विश्लेषणाच्या मर्यादा

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P574

[Total No. of Pages : 2

[5063] Ext. - 162
F.Y. B.Com.
ESSENTIALS OF E-COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any 5 questions from remaining Q.No. 2 to Q.No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is E-Commerce? Explain features of it. What are advantages and disadvantages of E-Commerce? **[20]**

Q2) What is Electronic Payment System? Explain its types. **[16]**

Q3) What is E-ticketing? Explain booking procedure of Airline. **[16]**

Q4) Explain in detail Electronic commerce infrastructure. **[16]**

Q5) What is EDI? Explain advantages and limitations of EDI. **[16]**

Q6) Define E-trading. State importance & advantages of E-trading. **[16]**

P.T.O.

Q7) Define Internet. Explain its importance in E-Commerce. Explain common way to connect internet.

[16]

Q8) Write short notes (any two):

[16]

- a) Mobile commerce.
- b) E-Finance.
- c) Digital signature.
- d) Just-in-Time delivery.

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P575

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 163
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from the remaining questions.*

- Q1)* Describe the scope and importance of Tourism in Economic Development. **[20]**
- Q2)* Explain in detail various types of Business Risk. **[16]**
- Q3)* Explain the scope and principles of Life Insurance. **[16]**
- Q4)* Explain various modes of Transport. **[16]**
- Q5)* Explain the need and scope of Travel and Tourism. **[16]**
- Q6)* Explain the difference between Life Insurance and General Insurance. **[16]**
- Q7)* Explain various career options in Travel and Tourism. **[16]**

P.T.O.

Q8) Explain the role of Tourist Guide.

[16]

Q9) Explain the challenges before Logistics in Global Age.

[16]

Total No. of Questions : 9]

P575

[5063] Ext. - 163
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.

2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.

-
प्रश्न 1)	आर्थिक विकासामध्ये पर्यटनाची व्याप्ती व तिचे महत्त्व विशद करा.	[20]
प्रश्न 2)	व्यावसायिक जोखीमीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	आयुर्विम्याची व्याप्ती व तत्वे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	वाहतुकीची विविध साधने स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	प्रवास व पर्यटनाची गरज व व्याप्ती स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	जीवन विमा व सर्वसाधारण विमा यातील फरक स्पष्ट करा.	[16]

- प्रश्न 7) प्रवास व पर्यटनातील विविध संधी व कारकीर्द स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) प्रवासी मार्गदर्शकाची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 9) जागतिकीकरणातील लॉजिस्टिक्च्या समस्या स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P576

[Total No. of Pages : 2

[5063] Ext. - 164

F.Y. B.Com.

MARKETING AND SALESMANSHIP

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions from Question Numbers 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define Marketing. Explain its objectives and significance. **[20]**

Q2) Describe various factors of marketing environment. **[16]**

Q3) State the buying process. **[16]**

Q4) Discuss in detail the role a product manager. **[16]**

Q5) Explain various types of distribution channels. **[16]**

Q6) Discuss in detail the factors affecting Market Promotion Mix. **[16]**

Q7) What are the issues and challenges in rural marketing? **[16]**

Q8) How services can be classified? **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P576

[5063] Ext. - 164

F.Y. B.Com.

विपणन आणि विक्रयकला

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे..
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
प्रश्न 1)	विपणनाची व्याख्या लिहा. विपणनाची उद्दिष्ट्ये आणि महत्व स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	विपणन पर्यावरणाचे विविध घटक विशद करा.	[16]
प्रश्न 3)	खरेदीची प्रक्रिया सांगा.	[16]
प्रश्न 4)	उत्पादन व्यवस्थापकाची भूमिका सविस्तर चर्चा करा.	[16]
प्रश्न 5)	वितरण साखळीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	विक्रयवृद्धी मिश्रवर प्रभाव टाकणारे घटकांची सविस्तर चर्चा करा.	[16]
प्रश्न 7)	ग्रामीण विपणनामधील समस्या आणि आव्हाने कोणती आहेत?	[16]
प्रश्न 8)	सेवांचे वर्गीकरण कशाप्रकारे करता येईल?	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P577

[Total No. of Pages : 4

[5063] Ext. - 165

F.Y. B.Com.

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any 5 from Q. No. 2 to Q.No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define the term 'Consumer'. State the importance and scope of Consumer Movement. **[20]**

Q2) What do you mean by Voluntary Consumer Organisation? State its importance. **[16]**

Q3) Explain the General Principles of United Nation's Guidelines for Consumer Protection. **[16]**

Q4) Explain the Need and Background of Consumer Protection Act, 1986. **[16]**

Q5) Explain the provisions under section 4 to 6 of Right to Information Act, 2005. **[16]**

Q6) Discuss the Judicial Response to standard form of contracts in India and Abroad. **[16]**

P.T.O.

Q7) What do you mean by Business Ethics? Explain the scope of Business Ethics. **[16]**

Q8) Write short notes on the following: **[16]**

- a) Social Responsibility of Business
- b) Ethical Issues in Marketing.

Total No. of Questions : 8]

P577

[5063] Ext. - 165

F.Y. B.Com.

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमूल्ये

(2013 पॅटर्न)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न 1 ला आवश्यक.

2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 8 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.

3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
प्रश्न 1)	ग्राहकाची व्याख्या द्या. ग्राहक चळवळीचे महत्व व व्याप्ती विशद करा.	[20]
प्रश्न 2)	स्वयंसेवी ग्राहक संस्था म्हणजे काय? स्वयंसेवी ग्राहक संस्थांचे महत्व सांगा.	[16]
प्रश्न 3)	संयुक्त राष्ट्रसंघाची ग्राहक संरक्षणाची सामान्य तत्वे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 ची गरज आणि पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	माहिती अधिकार कायदा, 2005 मधील कलम-4 ते कलम-6 अंतर्गत असणाऱ्या तरतूदी स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	भारतात आणि विदेशांत मानक करारपत्रांच्या संदर्भात न्यायालयीन प्रतिसादाची चर्चा करा.	[16]

प्रश्न 7) व्यावसायिक नीतिमूल्ये म्हणजे काय? व्यावसायिक नीतिमूल्यांची व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) थोडक्यात टिपा लिहा. [16]

अ) व्यवसायाची सामाजिक जबाबदारी.

ब) विपणनातील नैतिक मूल्ये.

Total No. of Questions :5]

SEAT No. :

P578

[Total No. of Pages : 4

[5063]Ext.-166

F.Y. B.Com.

**106-E: BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2013 Pattern) (Optional)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is Business Environment? Describe in detail the types of Business Environment. **[20]**

Q2) Define the term Unemployment. Explain in detail the causes and remedies of Unemployment. **[20]**

OR

What is depletion of Natural Resources? Explain the reasons of the depletion of Natural Resources. **[20]**

Q3) a) Describe the habits of Entrepreneurs. **[10]**

b) Write a detail note on District Industries Centre. **[10]**

OR

a) Write a detail note on Maharashtra centre for Entrepreneurship Development (MCED) **[10]**

b) Explain the role of Entrepreneurship. **[10]**

Q4) Describe Entrepreneurial career of Narayan R. Murthy. **[20]**

P.T.O.

Q5) Write short notes: (Any two)

[20]

- a) Evolution of the term Entrepreneur.
- b) Dynamics of Motivation.
- c) Entrepreneur as a Catalyst.
- d) Distinguish between Entrepreneur and Entrepreneurship.

Total No. of Questions : 5]

P578

[5063]Ext.-166

F.Y. B.Com.

106-E: BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न-प्रत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) व्यावसायिक पर्यावरण म्हणजे काय? व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 2) बेरोजगारी या संज्ञेची व्याख्या द्या. बेरोजगारीची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [20]

किंवा

नैसर्गिक संसाधनांचा ऱ्हास म्हणजे काय? नैसर्गिक संसाधनांच्या ऱ्हासाची कारणे स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 3) अ) उद्योजकांच्या सवयींचे वर्णन करा. [10]

ब) जिल्हा उद्योग केंद्र यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

किंवा

अ) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र (MCED) यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

ब) उद्योजकतेची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

प्रश्न 4) नारायण आर.मूर्ती यांच्या उद्योजकीय कारकिर्दीचे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) उद्योजक संकल्पनेची उत्क्रांती
- ब) प्रेरणांचे चलनशास्त्र
- क) उद्योजक एक उत्प्रेरक
- ड) उद्योजक आणि उद्योजकता यामधील फरक

Total No. of Questions :8]

SEAT No. :

P579

[Total No. of Pages : 4

[5063]Ext.-167

F.Y. B.Com.

106-F: FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions out of question nos. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) "Profit is necessary for the survival of business but it should not be made the sole objective of business" Explain. **[20]**

Q2) a) Distinguish between private company and public company. **[8]**

b) Define partnership and explain features of partnership. **[8]**

Q3) What is SEBI? Describe the role of SEBI in protecting the interest of the investors. **[16]**

Q4) a) Describe the challenges before public sector undertakings in India. **[8]**

b) Describe recent trends in Banking sector in India. **[8]**

Q5) What are advantages and problems of N.G.O.s. **[16]**

Q6) a) Define Joint venture. Explain its advantages. **[8]**

b) Discuss procedure followed in commodity exchange. **[8]**

P.T.O.

Q7) Give meaning of following terms. (any 8) **[16]**

a) Labour intensive	b) I.S.O.
c) Negotiable Instrument	d) Non-performing Asset
e) Niche strategy	f) Patent
g) Primary Market	h) SWOT analysis
i) Zero Base Budgeting	j) Hacking

Q8) Write short notes (any two) **[16]**

- a) Logistics
- b) Business Ethics
- c) Online Trading
- d) Labour Policy of Government of India

Total No. of Questions : 8]

P579

[5063]Ext.-167

F.Y. B.Com.

106 - F: FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहेत.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवणे.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) “नफा हा व्यवसाय टिकवण्यासाठी गरजेचा असतो, पण तो एकमेव व्यवसायाचा उद्देश नसावा” स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) अ) खासगी कंपनी आणि सार्वजनिक कंपनी यातील फरक स्पष्ट करा. [8]
ब) ‘भागीदारी’ व्याख्या सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [8]
- प्रश्न 3) सेबी म्हणजे काय? गुंतवणुकदारांच्या हितांचे संरक्षण करण्यामध्ये सेबी ची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) अ) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील आव्हाने कोणती? वर्णन करा. [8]
ब) बँकिंग क्षेत्रातील आधुनिक प्रवाह वर्णन करा. [8]
- प्रश्न 5) N.G.O. चे फायदे आणि मर्यादा कोणत्या ते सविस्तर स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) अ) स्पष्ट करा ‘संयुक्त साहस’. [8]
ब) वस्तु विनिमयाच्या कार्यप्रणालीची चर्चा करा. [8]

- प्रश्न 7) खालील संज्ञाचा अर्थ लिहा. (कोणतेही आठ) [16]
अ) श्रमप्रदान	ब) I.S.O.
क) चलनक्षम दस्तऐवज	ड) निष्क्रिय मालमत्ता
इ) निक स्ट्रेटेजी	फ) पेटेन्ट
य) प्राथमिक बाजार	र) SWOT विश्लेषण
ल) शून्याधारित अंदाजपत्रक	व) हॅकिंग

- प्रश्न 8) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) [16]
- अ) लॉजिस्टिक
 - ब) व्यवसायिक नीतीमुल्ये
 - क) ऑन लाइन ट्रेडिंग
 - ड) भारत सरकारचे श्रमिक धोरण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P580

[Total No. of Pages : 2

[5063]Ext. - 168

F.Y. B.Com.

ADDITIONAL ENGLISH

Text book : Gems of English Prose & Poetry

**Edited by : Ashok Chaskar, Vijay Madge, Anand Kulkarni
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each: **[20]**

- A) i) How does advertising have an adverse effect on the mind and life of the young?
ii) Discuss Wordsworth's attitude towards nature with reference to **The World is too much with Us.**
- B) i) Write a character sketch of the fortune-teller.
ii) Comment on the significance of the title of the poem **Once Upon a Time.**

Q2) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each: **[20]**

- A) i) How difficult is the choice for the traveller in **The Road Not taken?** Why?
ii) Describe the narrator's encounter with the bank manager in **My Financial Career.**
- B) i) Bring out the significance of good manners in life with Hill's views in mind.
ii) Write a comment on the central theme of **Where the Mind is without Fear.**

Q3) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each: **[20]**

- A) i) What are the two instances of good Indian films that Ray Cites? Why does he think them praiseworthy?
ii) Write a note on the tone of the poem **When We Two Parted** and give examples to support your answer.
- B) i) What are the dreams Martin Luther King has for the black people of his country?
ii) How does Whitman use different words to show the qualities of his God in the poem?

P.T.O.

Q4) Attempt any One from (A) and One from (B) in about 150 words each: [20]

- A) i) Examine Aruna Roy's evaluation of the life of the poor, the depressed and the underprivileged in India.
ii) Write a critical appreciation of the poem **The Lotus**.
- B) i) What is the doctrine preached in the Gita? Why does Vivekananda call it wonderful?
ii) Sketch the character of the alienated father in **Father Returning Home**.

Q5) A) Attempt any one from the following 150 words: [10]

- i) Write a character sketch of Mangal Singh.
ii) How does the poet describe the various stages of life in **All the World's Stage**?

B) Attempt any Five of the following: [10]

- a) Give synonyms of the following words or expressions:
i) love ii) bright
- b) Give antonyms of the following words:
i) complete ii) ugly
- c) Form a word each by using the following prefix and suffix:
i) mis..... ii).....ness
- d) Choose the correct alternative and rewrite:
i) Eventually his decision proved to be _____ (fate/fateful)
ii) The criminal was found guilty and _____ to three years' rigorous imprisonment. (sentences/sentenced)
- e) Add appropriate question tag to the following:
i) Suresh does not know about our plan.
ii) Mahatma Gandhi is the Father of the Nation.
- f) Fill in the blanks in the following sentences with suitable prepositions:
i) The manager is happy _____ my work.
ii) Rahul works _____ the bank.
- g) Give full forms of the following:
i) V.I.P. ii) R.B.I.

मराठी (MARATHI) (Optional)

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी
(2013 पॅटर्न)

अभ्यास-पुस्तके : 1) यशोगाथा

2) व्यावहारिक मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना:-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दांत निबंध लिहा. [10]
- i) मोबाईल शाप की वरदान !
 - ii) आजचे शिक्षण आणि व्यवसाय संधी
 - iii) दुष्काळ आणि पाणी समस्या
 - iv) विद्यार्थ्यांच्या व्यथा नि कथा. (ललित निबंध)
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दांत लिहा. [10]
- i) डॉ. श्रीराम लागू यांच्या अभिनयामुळे कोणते तीन चित्रपट गाजले ?
 - ii) लता मंगेशकर यांचा जन्म केव्हा व कोठे झाला ?
 - iii) पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरूपद डॉ. राम ताकवले यांनी किती साली भूषविले.
 - iv) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांना कोणते पुरस्कार मिळाले आहेत.
 - v) प्रख्यात धन्वंतरी असे कोणास म्हटले आहे ?
 - vi) डॉ. विजय भटकर यांनी कोणता महासंगणक तयार केला ?
 - vii) भारत सरकारने डॉ. बालाजी तांबे यांना कोणता पुरस्कार देऊन सन्मानित केले आहे.
 - viii) 'अनाथांची आई' कोणास म्हटले आहे ?
 - ix) श्री डुकमीचंद्र व सौ. कमल चोरडिया यांनी मसाला बरोबर इतर कोणती उत्पादने सुरू केली ?
 - x) फादर फ्रान्सिस ट्रिबिटो यांनी केव्हा व कोठे धर्मगुरूपदाची दीक्षा घेतली ?
 - xi) डी.एस.के. कोणत्या जाहिरातींमुळे सर्वांना परिचित झाले ?
 - xii) सचिन तेंडुलकर यांच्या वडिलांचे नाव लिहा.

- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दांत लिहा. [16]
- अ) डॉ. श्रीराम लागू यांचे परमेश्वर या कल्पने विषयी विचार लिहा.
- ब) लता मंगेशकर यांच्या गायनाचा प्रवास केव्हा व कसा सुरू झाला.
- क) डॉ रघुनाथ माशेलकरांची पंचशील तत्वे सांगा.
- ड) डॉ.ह.वि. सरदेसाई यांना भारतीय व इंग्लंडमधील वैद्यकीय शिक्षणपध्दती मध्ये कोणता फरक जाणवला.
- इ) डॉ.विजय भटकर यांचा शैक्षणिक प्रवास लिहा.
- फ) 'आत्मसंतुलन व्हिलेज' हे नाव बालाजी तांबे यांनी का दिले ?

- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दांत लिहा. [16]
- अ) डॉ. राम ताकवले यांचे मुक्तविद्यापीठातील कार्य लिहा.
- ब) फादर फ्रान्सिस दिब्रिटो यांनी कोणते सामाजिक कार्य केले ?
- क) डी.एस. कुलकर्णी यांनी कोणकोणते व्यवसाय केले ?
- ड) क्रिकेट सम्राट सचिन तेंडुलकरच्या क्रिकेट मधील यशाचा आढावा घ्या.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]
- अ) संत ज्ञानेश्वर शिक्षणसंस्था, जळगाव येथे शिक्षक पदाच्या जागा भरावयाच्या आहेत. त्यासाठी अर्ज करा.
- ब) राज्य शेतकी महामंडळाच्या पुण्याच्या कार्यालयातील श्री. बापूजी साळवे या शेती संशोधन अधिकाऱ्याने आपल्या भविष्य निर्वाह निधीतून रू 10,000/- इतकी रक्कम अग्रिम म्हणून मिळण्यासाठी अर्ज केला आहे. या आधारे संचालकांसाठी टिप्पणी लेखन करा.
- क) जळगाव रोटरी क्लबची विशेष सभा पार पडली. त्या सभेत विदर्भ दृष्काळग्रस्तांसाठी मदत निधी जमविण्याची चर्चा झाली. या सभेचे इतिवृत्त लिहा.
- ड) 'कन्या वाचवा' अभियानाचे माहितीपत्रक तयार करा.

- प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [8]
- महाविद्यालय परिसरात 15 सी.सी.टी.व्ही.कॅमेरे बसवायाचे आहेत. त्यासाठी निविदा लेखन करा.
 - 'नळ पाणी पुरवठा योजना अ.नगर' महानगरपालिका अंतर्गत पाणीपट्टी ग्राहकांना थकीत पाणीपट्टी भरणे संदर्भात जाहीर निवेदन तयार करा.
- ब) खालीलपैकी एका विषयावर वृत्तपत्रासाठी जाहिरात लेखन करा. [8]
- 'सारस्वत बँक': रौप्य महोत्सवा निमित्त सातारा येथे स्थापन होणारी 10 वी शाखा.
 - महाविद्यालयाचा 'ज्ञानशिल्प' वार्षिकांक -

- प्रश्न 6) अ) खालीलपैकी कोणत्याही आठ पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [8]
- Budget
 - Increment
 - Passport
 - Tender
 - Cheque
 - Advance
 - Promotion
 - Office
 - Clerk
 - Bussiness
- ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश शब्दांत सारांश लेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]

एका व्यवसायातला मंडळींनी एकत्र जमावं, विचारविनिमय करावा ही गोष्ट काही अयोग्य आहे, अस सरकारचं मत नाही, कारण कारखानदार आणि व्यपाऱ्यांच्या महासंघाच्या मेळाव्याला स्वतः प्रंतप्रधान अध्यक्ष म्हणून हजर राहतात.

मग शेतकऱ्यांनी जर मेळावा भरवला आणि म्हटलं की, आपल्याला जे भाव मिळतात ते योग्य नाहीत, आपल्याला पंधराशे रूपये उसाला मिळत असतील तर त्याऐवजी दोन हजार रूपये मिळाले पाहिजेत आणि आपण गृहीत धरूया की उसाला दोन हजार रूपये ही मागणी अवास्तव आहे. तरी हे कृत्य 'राष्ट्रदोही आणि समाजघातकी' कसं होतं हे मला अजून काही समजलेलं नाही.

काही वेळा कामगारांच्या सभा होतात. मुंबईच्या लार्सन आणि टुर्बो कंपनीचं उदाहरण आहे. दोन वर्षांपूर्वी तिथं झाडूवाला कामगाराला महिना एक हजार रूपये पगार मिळत असे. सर्वात कमी दर्जाच्या कामगाराचा पगार एक हजार रूपये! तरी देखील त्यांनी मागणी केली, की सर्वात खालच्या प्रतीच्या कामगाराला महिना बाराशे रूपये पगार मिळाला पाहिजे.

(शब्दसंख्या 130)

किंवा

खालील इंग्रजी उताऱ्याचे भाषांतर करा.

School Friendship are taken very seriously. For men are social creatures and like to have Friends. our school friends often remain loved and trusted throughout all our life. there is no greater pleasure than to attend a gathering of old pupils of the same school. We remember that James played for the football eleven, that Bill was our captain at cricket. What a day it was thirty years ago when he made a century against Lancing! our hearts warm still as we think of that exciting match and how we carried him shoulder - high from the field, bat in hand

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P582

[Total No. of Pages : 4

[5063]Ext. - 170

F.Y. B.Com.

HINDI (General)

(2013 Pattern) (Optional)

- पाठ्यपुस्तकें : 1) गद्य परिमल - संपादक - डॉ. सुभाष तळेकर
2) पद्य परिमल - संपादक - डॉ. सुभाष तळेकर

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 100

- सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]

- i) 'विद्या की अपेक्षा कर्तव्य, दया, परोपकारिता, संवेदना आदि मानवीय मूल्यों का अधिक महत्व है' पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए।
ii) 'पानी और पुल' राष्ट्रीय एकात्मता की कहानी है - इस कथन की पुष्टि कीजिए।

ब) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]

- i) 'हिंदुस्तान को अंग्रेजों ने भीतर ही - भीतर से खोखला बना दिया' मुकरी कविता के माध्यम से स्पष्ट कीजिए।
ii) 'एक बार फिर आओ' कविता का भावार्थ लिखिए।

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]

- अ) 'हार की जीत कहानी मानवता की विजय का संदेश है' स्पष्ट कीजिए।
ब) 'गुदडी में लाल' कहानी की बुढ़िया का चरित्र-चित्रण कीजिए।
क) 'पानी और पुल' मानव मन को जोड़नेवाली कहानी है - स्पष्ट कीजिए।
ड) जातियता की यातना की कहानी है 'महाशूद्र' कथन को स्पष्ट कीजिए।
इ) 'चंदा का संकल्प उसे आत्मनिर्भर बनाता है' कहानी के माध्यम से स्पष्ट कीजिए।

P.T.O.

प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]

- अ) 'एक बूँद के मन में धरती पर आते समय क्या-क्या आशंकाएँ पैदा हुईं' स्पष्ट कीजिए ।
- ब) प्रार्थना मत कर कविता का भावार्थ स्पष्ट कीजिए ।
- क) जीवन को सुखी बनाने के लिए मेरा जीवन कविता में कौन-से सूत्र बताए गये हैं ।
- ड) 'गुड़ाई करते समय' कविता में कवि की काकी का क्या कहना है - स्पष्ट कीजिए ।
- इ) कवि गीरिराजशरण अग्रवालजी ने जीवन में आनेवाली कठिनाईयों का सामना करने की प्रेरणा किस प्रकार दी है?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए । [10]

- i) "जब तक यह निर्भरता रहेगी तब तक हम सच्चे अर्थ में स्वतंत्र नहीं हो सकते हैं।"
- ii) "चेहरे से नूर टपकता, मुँह से शहद झरता । भले-मानसों के बोलने-चालने, बैठने-उठने के कायदे की पूरी पाबन्दी करते वह ।"
- iii) "मेरा गढ़जोड़ तो दुर्भाग्य के साथ हुआ था। वह तो अब भी मेरे साथ है । फिर मातम किसका मनाऊँ।"

ब) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए । [10]

- i) "देव मेरे भाग्य में है क्या बढ़ा,
मैं बचूँगी, या मिलूँगी धूल में ।
या जलूँगी गिर अँगारे पर किसी,
चूँ पड़ूँगी या कमल के फूल में" ॥
- ii) "चाहत के बावजूद वह हासिल नहीं, न हो
उसका खयाल, उसकी तमन्ना न छोड़िए।
पहचान है जो फूल की अपनी महक से है
काँटों पे फूल बनके महकना न छोड़िए ॥"
- iii) "जिस तरह धूप, हवाएँ, जसधाराएँ गंध उष्माएँ,
किसी भी आकार प्रकार रेशम धागे में
नहीं बंधती,
बस उसी तरह
जीवन की करूणा, आत्मीयता
और मनुष्यता..."

- क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए: [5]
- i) व्यापारी वर्ग की उपासना देवी कौन है?
 - ii) सुभानखाँ कहाँ जाना चाहते थे ?
 - iii) गाड़ी में कितने यात्री थे ?
 - iv) खेती करने की सच्ची शिक्षा लेखक को कहाँ से मिली ?
 - v) एक बूँद कहाँ जाकर मोती बनी ?
 - vi) कवि मिश्रजी मृत्यु के क्षणों में किसे थाहना चाहते हैं ?
 - vii) 'एक बार फिर आओ' कविता के कवि का नाम लिखिए ।
 - viii) कवि श्रीवास्तव के अनुसार संसार में सबसे आसान क्या है ?

प्रश्न 5) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिए : [5]

- i) Advance
- ii) Bond
- iii) Demand
- iv) Export
- v) Lien
- vi) Penalty
- vii) Tender
- viii) Verification

ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए । [5]

- i) घने लंबे बालों के लिए गुणवर्धक तेल का विज्ञापन ।
- ii) बाजार में आए नए ठंडे पेय का विज्ञापन ।

- क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक - तिहाई सारांश लिखिए । [4]
- पुस्तक का मानव - जीवन में बहुत महत्व है । मानव ने सर्वप्रथम पुस्तक का आरंभ अपने अनुभूत ज्ञान को विस्मृति से बचाने के लिए किया था । विकास के आदिकाल में पत्ते, ताड़पत्र, ताम्रपत्र आदि साधन इस ज्ञानसंग्रह के सहायक रहे हैं, ऐसा पुस्तक का इतिहास स्वयं बताता है । पुस्तकें मानव को अपना अनुभव विस्तृत करने में सहायक होती हैं साथ ही इन्होंने अपने पूर्वजों के सभी प्रकार के कृत्यों को जीवित रखने की जिम्मेदारी भी संभाली हुई है। आज के युग में प्राचीन वीरों, धार्मिक महात्माओं, ऋषियों नाटककारों, कवियों आदि का पता हम इन्हीं पुस्तकों के सहारे पाते हैं । पुस्तकें ही आंतरराष्ट्रीय विचारक्षेत्र में विभिन्न देशों के दृष्टिकोणों को एक आधार पर सोचने के लिए बाह्य करती हैं ।
- ड) निम्नलिखित में से किसी एक व्यावसायिक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए । [5]
- i) राजु/रजनी प्रसाद, अहमदनगर से रिलायन्स गैस इंडस्ट्री, मुंबई के नाम रिलायन्स गैस डिस्ट्रीब्यूटर्स बनने हेतु व्यावसायिक पत्र लिखता/लिखती है ।
- ii) सूरज/सरिता देशपांडे, शिवाजीनगर पुणे से प्रबंधक, महाराष्ट्र बैंक, शिवाजीनगर पुणे के नाम घर खरीदने हेतु ऋण की मांग करनेवाला पत्र लिखता/लिखती है ।

Total No. of Questions : 5]

P583

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

[5063]Ext. - 171

F.Y. B.Com.

GUJARATI

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [20]

(૧) ગણપુરાજ વસંત

(૨) વૃક્ષોવાળી વરસાદ લાવી.

(૩) લોકમાતા મદી

(૪) મારા પ્રિય લેખક.

પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]

(૧) વિદ્યાર્થીની વાર્તાઓમાં સ્વામીબાઈનો સ્ત્રીપુષ્કા.

(૨) સ્વામીબાઈની વાર્તાની સમીક્ષા કરો.

પ્ર.૩) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]

(૧) સુદર્શનની કવિતાઓમાં પ્રભુમિલનનો લલસાર.

(૨) સુદર્શનના પ્રકૃતિ નિરૂપના અને પ્રકૃતિવિદ્યાનો સમન્વય.

પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]

(૧) સવલવન દાદા કવિતાઓમાં કવિની શોધ

(૨) લઈને કાવ્યનો ભાવાર્થ સમજાવો.

P.T.O.

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]
 (૧) શ્રીશીખરજી કાવ્યમાં વર્ણવેલા ચંદ્રના ઉપનામો સમજાવો.
 (૨) વિચારની પગલી કાવ્યમાં દર્શાવેલા વિચાર દર્શાવો

- પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ - એક ગદ્ય) [10]
 (૧) પરાગની પાવડી ચર્ચે ચાલી કોણે ગયું ઉર પેસી?
 (૨) શ્રદ્ધા કરી જ્યાં, ત્યાં ભધી નમું.
 (૩) શરિમાં લાંબી ચારલા થી દર પલુ ના થાય.

- (૪) પડેલા દાડાને માથાં, ચેલાને માથાં અમિ દરીલક્ષ્મીને
 પચાવા મને નહિ મારવી પડેની.
 (બ) વધુ પડતુ ટીવી જોવાથી અધ્યાસ લગડે છે તે સમજાવો [10]
 પાલભાઈ મિત્રને લખો.
 અથવા

- (બ) લખે જોયેલા અક્ષમાલ ની અર્થવાલ લેવાર કરી.

Total No. of Questions : 5]

P584

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

[5063]Ext. - 173

F.Y. B.Com

URDU GENERAL (Paper - I)

(2013 Pattern) (External)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figuers to the left indicate full marks.

A. Bang-e- Dara Part - I B. Mazammen-e-Mujtaba Hussain

(20) نوٹ: خوشخطی کا خیال رکھیں۔ تمام سوالات لازمی ہیں۔
سوال نمبر ۱: علامہ اقبال کی حیات و شخصیت پر روشنی ڈالیے۔

(20) یا
سوال نمبر ۲: بانگِ درا کی شاعرانہ خوبیاں قلمبند کیجیے۔
طنز و مزاح کے اصول بتاتے ہوئے اس کے آغاز کا جائزہ لیجیے۔

(20) یا
سوال نمبر ۳: بحیثیت طنز و مزاح نگار مجتبیٰ حسین کا ادبی مقام متعین کیجیے۔
مجتبیٰ حسین کی حیات و شخصیت پر روشنی ڈالیے۔

(10) سوال نمبر ۴ (الف) کسی ایک نظم کا خلاصہ کیجیے۔
۱۔ ہمالہ ۲۔ پرندے کی فریاد ۳۔ ایک آرزو

(10) (ب) کسی ایک عنوان پر اظہار خیال کیجیے۔
۱۔ داڑھ کا درد ۲۔ یونیسکو کی چھتری ۳۔ ڈائریکٹر کا کتا

P.T.O.

(10) سوال نمبر ۵: اسکالر شپ کی عدم فراہمی پر مقامی بینک مینیجر کو شکایتی خط لکھیے۔

(10) (ب): مندرجہ ذیل اشعار کی تشریح بحوالہ متن کیجیے۔ (کوئی پانچ)

- ۱۔ ہیں لوگ وہی جہاں میں اچھے آتے ہیں جو کام دوسروں کے
- ۲۔ گانا اسے سمجھ کر خوش ہونہ سننے والے دکھتے ہوئے دلوں کی فریاد یہ صدا ہے
- ۳۔ ہوں مفسر کتاب ہستی کی مظہر شان کبریا ہوں میں
- ۴۔ ادائے دید سر اپا نیاز تھی تیری کسی کو دیکھتے رہنا نماز تھی تیری
- ۵۔ ہر درد مند دل کو رونا میرا لادے بے ہوش جو پڑے ہیں شاید انھیں جگا دے
- ۶۔ ہے جنوں مجھ کو گھبراتا ہوں آبادی میں میں ڈھونڈتا پھرتا ہوں کس کو کوہ کی وادی میں میں
- ۷۔ اے ہمالہ! داستاں اس وقت کی کوئی سنا مسکن آباے انساں جب بنا دامن ترا

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P585

[Total No. of Pages : 2

[5063]Ext. - 174

F.Y. B.Com

PERSIAN GENERAL - (External)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hour]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1 : Write a note on poetic Art of Behar 20
OR
Explain the life sketch & literary trends of
Mulla Husain Wais Kashfi.

Q2 : Write a critical note on Sheikh Saadi.
"about Ghulistan" 20
OR
write a critical note on Parveen Atesami
poetic Art

Q3 : (A) Define any two of the following. 10
(1) نظم (2) غزل (3) مثنوی (4) رباعی
(B) Reproduce in your own words of any one 10
of the following
(1) حکایت در لامل (2) یوسف وزلیخا (3) حکایت جدوجہد

Q4 : (A) Explain any five couplets of the following 10
into English, Urdu, or Marathi, Persian.
(1) بیابانہ خیر اصل سخت و سست بنیاد است
(2) شنیدم کہ می گفت و گردن یہ بند
(3) خدایا جہاں پادشاہی تراست
(4) یگفتا من گل ناچیز بودم
(5) میناہ بلندی و پستی لوتی
بیابانہ کہ بنیاد بحریر باد است
نہا شد حذر با قدر سودمند
زما خدمت آید خدائی تراست
ولیکن مدتہ با گل نشستم -
ہم نیستند آیتہ پستی لوتی -

P.T.O.

- (۶) شہیدم کہ مقدار یک روز راہ بگرد از بلندی بہ پستی نگاه
(۷) مجال ہم نشین در من اشکر کرد و گرنہ من ہمہ خاکم کہ ہستم

(B) Translate any two of the following passage into English, Urdu, Marathi or Persian 10

(۱) آوردہ اند کہ لوشیروان عادل را در شمار گماچہ ہیدے کتاب می کردند و نمک نہ بود۔ غلامی برو ستاد و ایندند تا نمک آرد۔ لوشیروان گفت۔ قیمت بیتان تا بدر رسمہ نگر و وودہ قراب نشود۔

(۲) بر لب چشمہ بیائے درخت خوشی خانہ گرفتہ بود۔ و غوکے شیردران آب بہر می نمود۔ روز بہ لب آب آمدہ لغہ سرای آغا زنیاد۔ خوشی بر آن آواز ذالمخراش از خانہ بہر آمدہ نشاطے می کرد و سرے می جنبانید۔

(۳) دو امیر زادہ در صحرای بودند۔ یکے علم آخوخت و دیگرے حال اندوخت عاقبت الامر این یکے علامہ گشت و آن دیگر عزیز عمر شد۔ پس این لو نگر بہ چشم حقارت در فقہ نظر کرد و گفتے من بہ سلطنت رسیدم و لو بہجتان در حکمت بجاندی۔

Q 5 (A): Define and illustrate any five of the following.

- (۱) صنعت اشتقاق (۲) جنس ناقص (۳) لف و لشر (۴) سوال و جواب
(۵) تجاہل عارفانہ (۶) تشبیہ (۷) استعارہ

(B) Translate the following Unseen English passage into Persian, Urdu or Marathi. 10

Education should aim at the development of the active tendencies of the child. Self expression is creative in Nature and should be organised through various form of Art music-dramatics, hand work. Tagore held that through learning a handi Craft. One's mind is also strengthened children react to stimulation with their whole body and mind.

P1418

[5063] Ext. - 175

F. Y. B.Com.

FRENCH

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use of dictionary is not allowed.
- 3) All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

A. M. Dubosc va dans une agence de publicité pour faire la publicité de son agence de voyages. Il discute avec le webmestre.

M. Dubosc : Bonjour. Nous devons faire la de la publicité pour nos voyages. _____ ?

Le webmestre : Un e-mail commercial?

M. Dubosc: C'est une bonne idée. _____.

Le webmestre: Je vois une page avec des photos des destinations en promotion .

M. Dubosc: _____ ?

Le webmestre: Oui, le nom du pays et le prix du voyage.

M. Dubosc: C'est super. _____ ?

Le webmestre: Oui, on peut mettre des rubriques spécifiques, comme "l'hôtel", "vol"...

M. Dubosc: Parfait! _____ ?

Le webmestre: En haut de la page.

OU

B. Julie et Patricia vont au restaurant, "Régional". Elles ont une réservation. Elles commandent le Menu Trio avec la salade 'César' comme entrée, steak tartare avec des frites comme plat principal et une tarte aux pommes comme dessert. Elles prennent le vin rouge et une bouteille d'eau.

Julie: Bonjour monsieur, nous avons une table réservée au nom de Rousseau.

Le serveur : Oui, mesdames, c'est par là.

(...)

Le serveur: Vous avez choisi?

Julie: Nous prendrons _____

Le serveur: Et comme plat principal?

Patricia : _____

Le serveur: Et comme garniture?

Julie: _____

Le serveur: Et pour le dessert?

P.T.O.

Julie: _____
 Le serveur: Et pour boire?
 Patricia: _____
 Le serveur: C'est noté.

- Q.2. Grammaire et vocabulaire [6]
- A. Mettez au pluriel [6]
1. Le voyageur réserve le billet.
 2. La cliente remercie l'employé.
 3. Je n'aime pas le plateau-repas.
- B. Donnez le féminin du mot souligné: [2]
 Le directeur anglais parle bien le français.
- C. Donnez le contraire du mot souligné: [2]
1. Ils vont souvent à l'étranger.
 2. Elles achètent le savon de Marseille.
- D. Complétez avec de, du, de la, de l', des: [2]
1. Les clients vont voir le prix _____ voyage.
 2. L'ingénieur consulte le dossiers _____ client.
- E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux: [2]
1. Nous sommes _____ hôtel.
 2. Paul parle _____ délégués.
- F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs: [3]
1. _____ entreprise se situe à Toulouse.
 2. _____ appartement est au troisième étage.
 3. La maison donne sur _____ rue.
- G. Complétez avec des adjectifs possessifs: [3]
1. Sophie téléphone à _____ mère.
 2. Mme Beauchais a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
 3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.
- H. Choisissez la forme correcte du verbe: [3]
1. Tu demandent/demandes l'addition.
 2. Janine vient/viens de l'Australie.
 3. Ils faites/ font la cuisine.
- I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné: [3]
1. Les clients (partir – passé composé) le 16 décembre.
 2. Le directeur général (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
 3. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.
- J. Trouvez l'objet direct: [3]
1. Le serveur sert les repas.

2. Le directeur finit son travail.
3. Vous apportez la carte, s'il vous plait?

K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]
(pourboire, paye, couvert, mais)
En France, on ne _____ pas le pain et le _____. Le service est compris _____ on peut laisser un _____.

- L. Dites vrai ou faux: [3]
1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
 2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
 3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

M. Écrivez en mots: [3]
1.) 11 2.) 79. 3.) 61

- N. Quelle heure est-il?: [3]
1. 20h45
 2. 15h30
 3. 9h15

Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]

1. Nommez deux types de restaurants en France.
2. Quel plat conseillez-vous à un Français dans votre pays?
3. Nommez une entreprise de votre pays.
4. Nommez une entreprise française.

B. Reliez les deux colonnes [4]

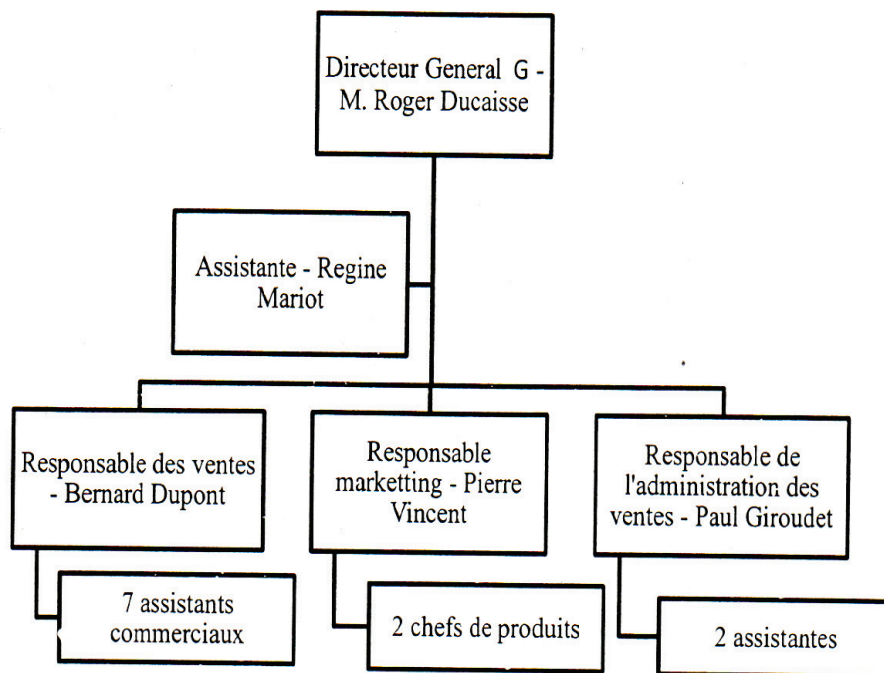
A.	B.
a. Un boucher	1. existe depuis 50 ans
b. Une compagnie	2. vend des fleurs
c. Le savon de Marseille	3. une bouchère
d. Un fleuriste	4. maritime

Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]

A. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de haricots verts. Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs.
Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise Grabatto.

Q.5. A. Traduisez en anglais:

[10]

Usage des locaux et du matériel de l'entreprise

Sauf autorisation exceptionnelle les locaux et le matériel de l'entreprise sont exclusivement réservés aux activités professionnelles. Il est interdit d'emporter à l'extérieur de l'entreprise des objets et produits qui appartiennent à l'entreprise.

Les salariés doivent conserver en bon état le matériel qu'ils utilisent pour leur travail.

B. Traduisez en français (5 au choix):

[10]

1. It is prohibited to smoke in the enterprise.
2. She is very organized.
3. We have a range of 400 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:

Quand vous êtes invité chez des Français, vous arrivez avec un léger retard de 10 à 15 minutes pour laisser le temps à votre hôte/hôtesse d'être prêt(e). On n'enlève pas ses chaussures. Quand vous arrivez, vous offrez un petit cadeau comme des fleurs ou une bouteille de vin. Au repas, l'homme le plus important est à la droite de l'hôtesse et la femme la plus importante est à la droite de l'hôte. Par politesse, on accepte de goûter les plats.

A. Dites vrai ou faux:

[3]

1. Vous choisissez votre place à table.

2. Vous refusez de manger un plat quand vous n'aimez pas.
3. Vous arrivez avec un léger retard.

B. Trouvez le contraire de '**à gauche**' dans le texte.

[1]

C. Donnez l'infinitif de '**offrez**'.

[1]

Total No. of Questions : 5]

P586

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[5063]Ext. - 176

F.Y. B.Com

GERMAN

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*

Frage I. Übersetzen Sie!

[15]

(A) Übersetzen Sie ins Englische!

(10)

Hallo Katja, hier ist Anny. Wie geht es dir? Sind die Kinder alle gesund?

Ich habe gehört, das man in Deutschland das Fest Weihnachten sehr groß feiert. Das ist ja toll.

Erzähl mir etwas über dieses Fest.

Ich warte auf deine Antwort.

Herzliche Grüße an euch alle.

Bis bald, liebe Katja.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 5)

(05)

1. What did you do last weekend, Katharina?
2. He gives her his notebook.
3. My grandfather cannot see without glasses.
4. I need a hand gloves. It is very cold.
5. Peter is travelling to Austria on 3rd June.
6. Kids, don't play in the house.

Frage II.

[20]

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

(10)

1. Beschreiben Sie Ihr Zimmer!
2. Seit wann lernen Sie Deutsch?
3. Sie machen eine Reise nach Goa. Was alles nehmen Sie mit?
4. Wie haben Sie Ihren letzten Geburtstag gefeiert?
5. Sie sind krank. Was sollen Sie machen? Was sollen Sie nicht machen?
6. Was darf man im Kino nicht machen?
7. Warum lernen Sie Deutsch?

(B) Schreiben Sie!

(05)

Sie haben im Mai eine Reise durch Indien gemacht. Schreiben Sie eine E-Mail an Ihre Freundin und beschreiben Sie Ihre Reise!

P.T.O.

(C) Schreiben Sie einen Dialog! (05)

1. Sie möchten heute Abend mit Florian in die Disko gehen. Rufen Sie ihn an!

ODER

2. Sie möchten mit Ihrem Freund zusammen lernen. Aber heute haben Sie keine Zeit.
Rufen sie ihn an!

Frage III. Grammatik [35]

(A) Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen! (05)

1. Der Koffer ist nicht sehr teuer. Ich kaufe _____.
2. Ich habe vier Kinder, Ich liebe _____ alle.
3. Hast du einen Kugelschreiber? Ja, aber _____ schreibt nicht gut.
4. Frau Güll, wie geht es _____?
5. Martha hat Geburtstag. Ihre Freunde schenken _____ ein Parfüm.
6. Ich brauche meine Familie. Ich finde _____ sehr wichtig.

(B) Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen! (05)

1. „Tanja, ist das _____ Sohn?“
2. “ Hast du einen Computer?“ „ Ja, _____ mein Computer ist sehr modern.“
3. „Herr Krause, ist das _____ Haus?“
4. Clara hat viel Geld. _____ Wohnung ist groß und teuer.
5. Ich habe zwei Hunde. _____ Hunde sind sehr süß.
6. Die Frau hat viele Kleider. _____ liegen auf dem Bett.

(C) Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel! (05)

1. _____ Fotografin hat sieben Kameras.
2. In der Küche brauchen wir _____ Kühlschrank und _____ Herd.
3. Ich habe _____ Zigarette, aber ich brauche _____ Feuerzeug.

(D) Schreiben Sie das richtige Modalverb! (05)

1. Wir _____ im Sommer eine Reise machen.
2. Meine Mutter sagt immer, ich _____ gesünder essen.
3. Das Kind ist erst 6. Er _____ schon Gitarre und Violine.
4. _____ man hier Tiere mitbringen?
5. Es ist sehr spät. Wir _____ jetzt gehen.
6. _____ ihr Suppe essen?

(E) Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um! (05)

1. Kauft du Lebensmittel ein?
2. Möchten Sie bitte noch ein Stück Kuchen essen?
3. Können Sie bitte morgen anrufen?
4. Kannst du bitte mir helfen?
5. Holst du bitte die Kinder von der Schule ab?

(F) Bilden Sie das Perfekt! (nur 5) (05)

1. Der Junge isst gern Eis.

2. Liest du gern Krimis?
3. Er trifft seine Freundin nach sechs Monaten.
4. Der Lehrer diktiert einige Sätze.
5. Wann hast du Geburtstag?
6. Der Vater nimmt seinen Sohn zum Fußballspiel mit.

(G) Bilden Sie Fragen!

(05)

1. Nein, ich habe keine Schwester.
2. Die Katze sitzt unter dem Bett.
3. Die Reise nach Deutschland dauert 10 Stunden.
4. Der Junge hängt das Bild an die Wand.
5. Mein Sohn will im Ausland studieren.

Frage IV. Wortschatz

[20]

(A) Was passt nicht?

(05)

1. *bestellen*: eine Pizza – einen Moment – Mineralwasser – Blumen
2. *wecken*: das Kind – die Puppe – den Hund – das Mädchen
3. *mieten*: einen Wagen – ein Haus – eine Region – ein Fahrrad
4. *lesen*: einen Satz – eine Ansichtskarte – eine Information – einen Nagel
5. *bezahlen*: die Steuern – das Wetter – viel Geld – 20 Euro

(B) Schreiben Sie das richtige Wort!

(05)

1. Meine _____ ist Kochstraße 21, D-1196 Bonn.
2. Sie kommt aus Italien. Ihre Muttersprache ist _____.
3. Ich habe _____. Ich möchte etwas trinken.
4. Samstag und Sonntag haben wir frei, denn das ist das _____.
5. Bern ist die _____ von der Schweiz.

(C) Schreiben Sie mindestens 4 Wörter pro Thema!

(10)

1. Reisen
2. Geburtstag
3. Alltag
4. Camping
5. Supermarkt

[10]

Frage V. Lesen Sie den Text und beantworten Sie die folgenden Fragen!

Liebe Carmen,

wie geht es dir? Wo bist du denn? Seit Langen habe ich von dir gar nicht gehört. Musst du viel studieren?

Na ja, hör mal, am kommenden Sonntag habe ich Geburtstag. Ich werde endlich mal 18. Ist das nicht toll? Ich möchte gerne mit dir feiern und lade dich herzlich zu meiner Party am Samstagabend ein. Wir fangen um 21 Uhr an. Ist das okay für dich?

Es werden viele Leute da sein, die du auch kennst. Kannst du vielleicht einen Salat mitbringen? Und vergiss bitte nicht einen Pullover oder eine Jacke! Wir wollen nämlich draußen im Garten feiern.

Ich freue mich sehr auf dich!

Bis zum Wochenende
Ralf

- A. **Beantworten Sie die folgenden Fragen!** 6
1. Wann hat Ralf Geburtstag?
 2. Was ist Carmen von Beruf?
 3. Was alles soll Carmen mitbringen?
- B. **Richtig oder falsch?** 3
1. Ralf hat nur vier Leute eingeladen.
 2. Die Party findet draußen statt.
 3. Die Party ist am Abend.
- C. **Suchen Sie zwei Feminin Nomen aus den Text.** 1

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P587

[5063]Ext.- 177

[Total No. of Pages : 3

F.Y. B.Com.

SANSKRIT

**Amarbhārati अमरभारती
(2013 Pattern)**

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- 1) All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजविकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे मराठीत किंवा इंग्रजीत भाषांतर करा. [20]

Translate in to English or Marathi any two from section 'A' and any two from Section 'B'.

SECTION - 'A' विभाग - 'अ'

- i) राजा - (सहर्षम्) सत्यम् । अतीत्य हरितो हरींश्च वर्तन्ते वाजिनः। तथा हि यदा लोके सूक्ष्मं व्रजति सहसा तद्विपुलतां यदर्धे विच्छिन्नं भवति कृतसंधानमिव तत्। प्रकृत्या यद्वक्रं तदपि समरेख नयनयो न मे दूरे किञ्चित्क्षणमपि न पश्चिर्व रथजवात्॥ सूत, पश्यैनं व्यापाद्यमानम् (इति शरसंधानं नाट्यति ।)
- ii) सभामण्डप लतापल्लवादिभिश्चित्रविचित्र तोरणैः गणेशमूर्तयः सुवर्णमौक्तिकायलङ्कारैः मूर्तीनां पूजास्थानानि कदलीदलैः पुष्पमाला रङ्गावली दीपावलिभिः सुशोभितानि । प्रभातकाले सवाद्यं मूर्तिपूजनं, सायङ्काले व्याख्यानकीर्तन प्रवचनैर्ज्ञानसंवर्धनं रात्रौ गायनवादनभजनादीभिः परमेश्वर गुणसङ्कीर्तनादिकार्यक्रमः। मूर्तिविसर्जनसञ्चलनमप्येतादृशम्। तस्य वर्णनं 1894 वत्सरस्य केसरिपत्रे वर्तते ।

P.T.O.

- iii) पुनरपि राजा यावत् सिंहासने समुपविशति, तावदन्यथा पुतलिकयोक्तं 'भो राजन्! अस्य विक्रमस्येव औदार्यादयो गुणा विद्यन्ते, स एवात्र सिंहासने उपवेष्टुं क्षमः।' भोजेनोक्तं, "पुत्रलिके ! कथय तस्य विक्रमस्यौदार्य - गुणकृतान्तम् । सा अब्रवीत्, "श्रूयतां राजन्! एकदा विक्रमार्को राजकुमारैरूपास्य मनः सभायाम् उपविष्टोऽस्ति।

SECTION - 'B' विभाग - 'ब'

- i) धनुः पौष्पं मौर्वी मधुकरमयी चञ्चलदृशां
दृशां कोणो बाणः सुहृदपि जडात्मा हिमकरः।
स्वयं चैकोडनङ्ग सकलभुवनं व्याकुलयति
क्रियासिद्धिः सत्त्वे भवति महतां नोपकरणे॥
- ii) मया तु विविध वन्यं सद्यितं पुरूषर्षभ
तवार्थं पुरषव्याघ्र पम्पायास्तीरसम्भवम्।
एवमुक्तः स धर्मात्मा शबर्या शबरीमिदम्
राघवः प्राह विज्ञाने तां नित्यमबहिष्कृताम् ॥
- iii) तत्पावनं शिवचरित्रमनन्यतुल्यं
बाल्येऽपि वीक्ष्य जनताऽडदरनिर्भरोभूत् ।
ऊर्जस्वलं सुविमलं निजधर्मनिष्ठं
चारित्र्यमेव जनभक्तिनिदानमेकम् ॥

प्रश्न 2) Explain with reference to context any two from section 'A' and any one from section 'B'. [20]

'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे आणि 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे संसदर्भ स्पष्टीकरण करा.

SECTION - 'A' विभाग - 'अ'

- i) धर्मोऽयं गृहमेधिनां निगदितः स्मातैर्लघु स्वर्गदः।
ii) मिथ्यावादे स्तेयदण्डः।
iii) पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि ।

SECTION - 'B' विभाग - 'ब'

- i) इत्थं राधावचनविजितः पातु वः कृष्णचन्द्रः ।
- ii) पुत्रादपि धनभाजां भीतिः सर्वत्रैषा विहिता नीतिः ।
- iii) विना मुखं कोऽस्मि वदामि नित्यम् ॥

प्रश्न 3) Critically appreciate the lesson 'पुण्याश्रमदर्शने आत्मानं पुनीमहे' [20]

'पुण्याश्रमदर्शनेन आत्मानं पुनीमहे' या पाठाचे चिकित्सक रसग्रहण करा.

OR/किंवा

Write the summary of the lesson 'गणेशोत्सवः'

'गणेशोत्सवः' या पाठाचा सारांश लिहा.

प्रश्न 4) Write the summary of the lesson 'क्व ते धर्मस्तदा गतः' [20]

'क्व ते धर्मस्तदा गतः' या पाठाचा सारांश लिहा

OR/किंवा

Critically appreciate the lesson 'जिजाकृतः हितप्रबोधः'

'जिजाकृतः हितप्रबोधः' या पाठाचे रसग्रहण करा.

प्रश्न 5) Write notes on any two of the following. [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

- i) मन्दविसर्पिणी
- ii) कालिदासः
- iii) Character Sketch of Sabarī शबरीची व्यक्तिरेखा

Total No. of Questions : 5]

P588

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 5

[5063]Ext. - 178

F.Y. B. Com.

ARABIC GEN - I

(2013 Pattern) (External)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Q1) Translate into English / Urdu / Marathi any two fo the following passages:[20]

(الف) التَّنَزُّرَى لِي أَيْ سَاعَةً مِنْ يَوْمَيْنِ -
فَأَخَذَ تَحْفَافِي يَدِي - وَوَضَعْتُمَا عَلَى أُذُنِي
وَسَمِعْتُ صِينَهَا وَهِيَ تَدُقُّ مُطَوَّقٌ بِشَمِّمْ
وَضَعْتُمَا فِي جَيْبِ خُرْمَا عَلَيْهِمَا - وَقَدْ فَتَحْتُمَا
أَيْ أَمَا بِي مِنْ كُلِّ جَهَّةٍ لِأَرَاهَا - وَمَا لَنْتَ رَأَيْتَ
دَاخِلَهَا مِنْ قَبْلِ وَهِيَ مَوْضُوعَةٌ فِي ظَرْفِي مِنْ
الْفَيْتَةِ أَيْ بِيضِي وَعَلَى وَجْهِي عَظَامِي مِنَ الزَّجَاجِ -
لَطَمْتُ تَحْتَهُ الْهَيْاءَ - مُقْسِمًا إِلَى التَّنِي عَشْرَةَ
سَاعَةً وَبَسْتِي دَقِيقَةً - وَفِيهِ عَقْرِيَانِ يَدْرُ رَأْسَ
وَاحِدٍ كَبِيرٍ لِلدَّقَالِقِ - وَالثَّانِي صَغِيرٍ لِلشَّاعَةِ - وَفِي
جَيْبِيهَا سَمَارٌ نَدَى وَرَهُ لَمَلْتُمَا -

(ب) كَانَ أَسَدٌ نَائِبًا فَاتَّ فَاوْرٌ وَصَنَى عَلَى رَأْسِهِ
فَمَتَّ مِنَ التَّوْمِ - وَقَبَضَ عَلَى الْفَاوْرِ لِيَقْتُلَهُ -
فَبَلَى الْفَاوْرَ وَتَضَرَّعَ حَتَّى رَقَّ لَهُ قَلْبُ الْأَسَدِ
وَحَلَى عَنْهُ - وَثَابَتَ الْيَوْمَ وَقَعَّ الْأَسَدُ -

P.T.O.

لِيَشْرِكَ كَنُصْبَهُ لَهُ الصَّيَادُونَ وَصَرَخَ حَتَّى
سَمِعَهُ ذَلِكَ الْفَاءُ - فَاصْرَعَ لِمَسَاعِدِنِهِ
وَقَالَ لَهُ لَا تَخَفْ - فَإِنَّا أَخَذْنَاكَ - وَشَرَعَ
يَقْرَضُ الْحَيْلَ بِأَسْنَانِهِ الْحَادِثَةَ حَتَّى قَطَعَهُ
وَخَرَجَ الْأَسَدُ سَالِمًا - وَسَلَرُوهُ سُلَرًا كَثِيرًا -
ثُمَّ قَالَ أَسَدٌ مَا كُنْتُ أَحْسِبُ أَنَّ حَيوانًا
ضَعِيفًا مِثْلَكَ -

رَجُلٌ كَانَ وَلَدٌ يَرَعَى عِنْمًا فَيَخْرُجُ بِمَا مَلَ
يَوْمًا إِلَى مَرَعَى قَرِيبٍ مِنْ بَلَدِهِ - لِتَأْمُلُ
مِنَ الْعِشْبِ الْأَخْضَرِ - وَذَاتَ يَوْمٍ أَرَادَ -
أَنْ لِيَسْخَرَ مِنْ أَهْلِ الْبَلَدِ - فَصَاحَ لِأَعْلَى صَوْتِهِ -
"الذئبُ الذئبُ فَخَرَجَ الرِّجَالُ لِيُصِيبَهُمْ لِنَجْدَتِهِ -
وَلَكِنَّهُمْ لَمْ يَجِدُوا شَيْئًا فَعَادُوا مِنْ حَيْثُ التَّوَا
وَالْوَلَدُ لِيَضْحَكُ مِنْهُمْ - وَفِي الْيَوْمِ التَّالِيِ -
أَنَّ ذَيْبَ حَقِيقَةً - فَخَافَ الْوَلَدُ وَزَعَقَ
مَرَّةً أُخْرَى "الذئبُ الذئبُ" فَظَنَّ النَّاسُ أَنَّ
الْوَلَدَ عَادَ لِيَسْخَرَ مِنْهُمْ كَمَا فَعَلَ أَوَّلَ مَرَّةٍ -

- ① الْحَبِيسُ لَيْسَ مَذْهَبِي
وَلَيْسَ فِيهِ طَرِكِي —
- ② فَاسْتَأْذِنْتُ أَرْضِي قَفْصًا
وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبٍ —
- ③ غَابَاتُ رَجِي غَابِيَتِي
وَالْعَيْشُ فِيمَا مَطْلَبِي —
- ④ فَدُطِيبَ فِيمَا طَعْمِي
وَرَأَى فِيمَا مَشْرُكِي —
- ⑤ أَذْهَبُ فِيمَا اسْتَنْقِي
مِنْ مَاءٍ نَبْعِ أَعْدَابِي —
- ⑥ أَصْدَحُ فِيمَا مَطْلَقًا
فَالْحَبِيسُ لَيْسَ مَذْهَبِي —
- ⑦ مِصْرَ الْعَزِيزَةِ لِي وَطَنِي
وَهِيَ الْحَمِي وَهِيَ السُّكُنِي —

- ① الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ رَجُلٌ طَوِيلٌ -
- ② الْبِنْتُ الصَّغِيرَةُ لِأَعْتَبَةٍ فِي الْحَدِيقَةِ الْجَمِيلَةِ -
- ③ الْأُسْتَاذُ الْجَدِيدُ كَجَيْدٌ مِنْ بَيْتِ حَمْدِ لِقَبِي -
- ④ لَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَمِيلٌ -
- ⑤ الرَّسِيُّ مُرَبِّحٌ -
- ⑥ الْوَلَدُ الصَّغِيرُ يَتَّبَعِي وَاللَّيْنُ دَكِي -

 Translate into Arabic any four of the following Sentences: 15

- (1) The Sick man is going to the clinic.
- (2) On the window there is a curtain.
- (3) The peon did not open the door.
- (4) The boy is bright.
- (5) He took him to the school.
- (6) The new teacher is a tall man.

4. Explain with examples any two of the following Grammar. 15

(1) حُرُوفُ السَّجَاءِ

(2) فِعْلُ مُضَارِعٍ

(3) مَوْصُوفٌ وَالصِّفَةُ

(4) حُرُوفٌ عِلَّتْ

5. <A> Summarise any One of the following: 05

① التَّزْهُرَةُ ② كَلْبِي

Write in Arabic Term any One of the following: 05

(1) الأَيَّامُ الأَسْوَعُ -

(2) عَشْرَةُ الفَاظِ للْفَتْدُقِ -

<C>

Write a letter in Arabic to the Company/Bank Manager: 05

الكتب الرّسالة في العربيّة إلى
مديّر الشركة أو مدير البنك -

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P589

[Total No. of Pages : 4

[5063]Ext.-179
F.Y. B.Com.
FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions out of question no. 2 to question no. 8.*
- 3) Figures to right indicate full marks.*

Q1) Define the term 'Proprietor'. Define the term 'Partnership Firm'. Distinguish between Proprietary firm and Partnership firm. **[20]**

Q2) a) Narrate new trends in Banking Sector. **[8]**

b) State the difference between Life and Non-Life Insurance. **[8]**

Q3) What is SEBI. Describe the role of SEBI in protecting the interest of the investors. **[16]**

Q4) a) State types of Co-operative Societies. **[8]**

b) Explain functions of Commodity Exchange. **[8]**

Q5) What is Corporate Governance? Explain the ethical issues in Corporate Governance. **[16]**

Q6) a) Explain the concept of Franchising. **[8]**

b) State importance of Logistics. **[8]**

P.T.O.

Q7) Write meaning of following terms. (any 8) **[16]**

a) E - commerce	b) Hacking
c) Hedging	d) Automation
e) Affidavit	f) Recession
g) Portfolio management	h) Benchmarking
i) Dumping	j) Dis - investment

Q8) Write short notes: (any two). **[16]**

- a) Networking.
- b) Joint sector.
- c) Current Foreign Policy of India.
- d) Ethics in Accounts & Finance.

Total No. of Questions : 8]

P589

[5063]Ext.-179
F.Y. B.Com.
FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) 'एकल व्यापारी' व्याख्या लिहा. 'भागिदारी संस्था' व्याख्या लिहा. एकल व्यापारी आणि भागिदारी संस्था यांच्यातील फरक स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) अ) बैकींग क्षेत्रातील नवीन प्रवाहाचे वर्णन करा. [8]
ब) जीवन विमा आणि अजीवन विमा यातील फरक लिहा. [8]
- प्रश्न 3) सेबी म्हणजे काय? गुंतवणुकदारांचे हितसंबंध जपण्यासंदर्भात सेबीची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) अ) सहकारी संस्थांचे प्रकार सांगा. [8]
ब) वस्तुविनिमयाची कार्ये स्पष्ट करा. [8]
- प्रश्न 5) कार्पोरेट गव्हर्नन्स म्हणजे काय? कार्पोरेट गव्हर्नन्स मधील नितीमूल्ये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) अ) 'फ्रान्चायझिंग' संकल्पना स्पष्ट करा. [8]
ब) 'लॉजिस्टिक्स' चे महत्व सांगा. [8]

- प्रश्न 7) खालील संज्ञाचा अर्थ लिहा. (कोणतेही आठ) [16]
अ) ई - कॉमर्स	ब) हॅकिंग
क) हेजिंग	ड) ऑटोमेशन
इ) ऑफिडीव्हीट	फ) रिसेशन
य) पोर्टफोलीओ मॅनेजमेंट	र) बेन्चमार्किंग
ल) डॅम्पींग	व) विनिवेश (Dis - investment)

- प्रश्न 8) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [16]
- अ) नेटवर्किंग
 - ब) संयुक्त क्षेत्र
 - क) भारताचे सध्याचे परकीय धोरण
 - ड) वित्त व लेखा मधील मूल्ये

